Raadsinformatiebrief

Datum	6 mei 2025	Zaaknummer	2812084
		Portefeuille	Openbare orde en veiligheid
			ir. C.H.C. van Rooij
Onderwerp	Programmabegroting 2026 Veiligheidsregio Brabant-Noord		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
Programmabegroting 2026 van de Veiligheidsregio Brabant-Noord

Aanleiding
Het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord vraagt de 11 deelnemende gemeenteraden hun zienswijze te geven op de Programmabegroting 2026.
Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio beslist op 3 juli 2025 over de Programmabegroting. Het algemeen bestuur betrekt daarbij alle zienswijzen. In de zienswijzen geven de gemeenteraden hun mening over de concept Programmabegroting 2026. De deelnemende gemeenten kunnen zo invloed uitoefenen op het beleid en de (inwoner) bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling van de veiligheidsregio. Eerder sprak de gemeenteraad over de Kaderbrief 2026, die de basis vormt voor deze programmabegroting. Deze is op 20 maart 2025 vastgesteld door het algemeen bestuur. De gemeenteraden worden verzocht om uiterlijk 27 juni 2025 hun zienswijzen kenbaar te maken.

Kernboodschap
In reactie op onze zienswijze bij de Kaderbrief 2026 geeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord in de conceptprogrammabegroting 2026 een uitgebreide toelichting op de verschillende ontwikkelingen, risico's, het financiële beeld en hoe dit zich verhoudt tot de taken en ambities van de veiligheidsregio. De VRBN komt niet met nieuw beleid en vangt de onontkoombare ontwikkeling zelf op. Dit waarderen wij. Wij achten het op dit moment reëel en onontkoombaar dat de indexering conform afgesproken systematiek doorberekend wordt richting gemeenten. Wij onderschrijven de Programmabegroting 2026. Derhalve zal de gemeente Meierijstad geen zienswijze indienen ten aanzien van de Programmabegroting.

Argumenten
1. De Programmabegroting 2026 is in lijn met het Beleidsplan 2024-2027
1.1. De Programmabegroting volgt de koers van het Beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid'.

1.2. Eerder accenten zoals de versterking crisisbeheersing en verbetering landelijke samenwerking, toekomstbestendige brandweerzorg en het Huisvestingsplan 2024-2027 worden voortgezet. De Programmabegroting geeft de inspanningen voor 2026 weer op de vier hoofdthema's:
- Voorbereiden op het onbekende
- Klimaat en natuur
- Ongevallen en branden
- Bedreiging vitale en digitale infrastructuur

In een snel veranderende wereld, met groeiende risico's en snel wisselende dreigingsbeelden, nemen de verwachtingen naar veiligheidsregio's toe. De programmaonderdelen binnen de veiligheidsregio, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweerzorg en bedrijfsvoering bewegen hierin mee, aansluitend op de hoofdthema's. Het vraagt om gerichte maatregelen van de veiligheidsregio, waaronder het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving, een heroriëntatie op de taken van de brandweer en het waarborgen van de continuïteit van infrastructuur en hulpverlening.

2. De Programmabegroting 2026 bevat geen voorstellen voor nieuw beleid of nieuwe uitgaven

2.1. Uitgangspunt is dat de ambities uit het beleidsplan gerealiseerd worden binnen de inhoudelijke kaders en de prioriteiten vanuit het Risicoprofiel 2024-2027. En dat extra ambities en taken gepaard gaan met expliciete besluitvorming en financiering. In deze Programmabegroting zitten geen voorstellen voor nieuw beleid. VRBN heeft wel te maken met een onontkoombare ontwikkeling. Deze ontwikkeling heeft te maken met een aanpassing van de 24-uursdienst van de beroepsbrandweer in verband gewijzigde arbeidsvoorwaarden en ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de herwaardering van een aantal bestaande functies conform landelijke methodiek. De kosten hiervoor (€ 406.000,-) worden opgevangen binnen de eigen begroting. De veiligheidsregio geeft hiermee gehoor aan de oproep van de meeste gemeenteraden om deze ontwikkeling binnen de eigen begroting op te vangen.

3. Het doorberekenen van de loon- en prijsindexatie is reëel en onontkoombaar

3.1. In voorbereiding op de begroting hebben de portefeuillehouders financiën van de regio Noord-Oost Brabant de gemeenschappelijke regelingen gevraagd om de gemeentelijke bijdrage niet te verhogen en de loon- en prijscompensatie binnen het bestaande budget op te vangen door middel van ombuigingen. De veiligheidregio motiveert uitgebreid waarom het niet toepassen van de indexering een negatief effect heeft op de operatie van de VRBN vanwege het uitvoeringsgerichte karakter van de organisatie. Ombuigingen raken direct aan crisisbeheersing, basisbrandweerzorg, opleidingen van vrijwilligers, kazernes en brandweermateriaal en raken aan de veiligheid van inwoners. Het doorberekenen van de loon- en prijsindexatie is op dit moment daarom reëel en onontkoombaar en als zodanig verwerkt in de Programmabegroting 2026.

Kanttekeningen

1. Opstellen begroting in (financieel) uitdagende tijden

1.1. Er zijn drie grote ontwikkelingen die invloed hebben op de begroting van de veiligheidsregio:
- Het risico op een landelijke taakstelling (korting BDUR van € 1,0 mln);
- Een onvoorziene ontwikkeling (€ 0,4 mln);
- De wens van de regionale portefeuillehouders financiën om de indexatie niet door te berekenen (€ 2,3 mln);

Het mogelijk effect van deze ontwikkelingen betreft € 3,7 miljoen (circa 6,4% van de begroting). Over de korting op de BDUR is landelijk nog geen besluit genomen.
Het streven van de Minister van J&V is om de korting ongedaan te maken, gezien het zwaardere appèl dat op de veiligheidsregio's wordt gedaan. VRBN heeft deze mogelijke

taakstelling daarom verwerkt als risico. Dit wordt in het eerste jaar afgedekt vanuit een bestemmingsreserve. Zodra daar meer duidelijkheid over is zal de veiligheidsregio hier de gemeenten actief over informeren. Zoals eerder in dit voorstel toegelicht, vangt VRBN de onvoorziene ontwikkeling zelf op en wordt de indexatie in de Programmabegroting 2026 wel doorberekend.

2. *Relatie tussen financiën, taken en ambities*

2.1 In de relatie tussen financiën, taken en ambities constateert VRBN dat de verwachtingen, ontwikkelingen en actualiteiten die de veiligheidsregio's raken groter worden. Tegelijkertijd wil VRBN ook bijdragen aan de financiële uitdagingen van gemeenten. De koers van het beleidsplan 2024-2027 'Samenwerken aan veerkracht en veiligheid' blijft leidend. Daarbij houdt VRBN de lijn aan dat er geen nieuwe beleid met financiële gevolgen geformuleerd wordt, tenzij door het Rijk geformuleerd. Daarnaast worden diverse opgaven intern opgelost. Moet er bezuinigd worden dan heeft dit gevolgen voor de taakuitvoering van de veiligheidsregio.
VRBN is een voornamelijk uitvoerende en kapitaalintensieve organisatie, die financieel voor het grootste deel betrekking heeft op brandweerzorg. De begroting wordt met name bepaald door personele lasten en kapitaallasten met daarbij weinig tot geen regelruimte. Prijzen stijgen veel harder dan de verkregen reguliere indexering. Dit betekent onder andere dat de reguliere indexering niet toereikend is voor de vervangingsinvesteringen om het materieel op orde te houden. Dit wordt incidenteel opgevangen, maar leidt binnen enkele jaren tot een financieel knelpunt. Het blijft daarom belangrijk om naar de lange termijn en toekomstbestendigheid te blijven kijken.

3. Mogelijk ombuigingen raken de parate basisorganisatie

3.1 Ombuigingen kunnen gaan over het uitstellen van fase 2 van de Versterking Crisisbeheersing, sluiten van vrijwillige posten, afstoten van materieel of efficiencyslagen in de bedrijfsvoering. Gezien het uitvoeringsgerichte karakter van de organisatie kunnen bezuinigingen moeilijk vanuit overhead of ondersteuning geleverd worden. VRBN wil niet afbreken wat net is opgebouwd. Het uitstellen van de doorontwikkeling van crisisbeheersing kan leiden tot een terugval op de voorbereiding op langdurige crises, die gelet op de huidige militaire en hybride dreiging en klimaateffecten juist versterkt zou moeten worden. Bezuinigen op risicobeheersingstaken levert een besparing bij VRBN op, maar kan op gemeentelijk niveau tot hogere kosten leiden omdat toezicht overgenomen moet worden. Het sluiten van vrijwillige posten en afstoten van materieel, of ingrijpen op opleiden en oefenen, heeft direct gevolgen voor de parate basisorganisatie van de brandweer. Dit wordt onwenselijk geacht. Daarnaast is het belangrijk onnodige onrust bij vrijwilligers te voorkomen. Ombuigingen moeten daarom integraal en zorgvuldig afgewogen worden.
VRBN zoekt wel ruimte in de begroting door risicovoller te begroten, efficiencyslagen en aanpassingen in de bedrijfsvoering. Dit gaat niet gepaard met een fundamentele takendiscussie. Het risicovoller begroten zorgt ervoor dat er in de toekomst minder flexibiliteit in de begroting zit. Verschillende mogelijkheden worden binnen VRBN uitgewerkt, zoals structurele verlaging/herverdeling van de bijdrage voor de GHOR-taken, analyseren van investeringen en bestemmingsreserves en het laten terugvloeien van een positief rekeningresultaat naar gemeenten.

Communicatie

Onze reactie wordt kenbaar gemaakt aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming door het algemeen bestuur op 3 juli 2025.

Participatie
Alle 11 gemeenteraden krijgen de gelegenheid hun zienswijze te geven op de Programmabegroting 2026.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Financiën
Voor onze gemeente komt de totale bijdrage voor 2026 uit op € 6.546.356. Dit is gebaseerd op het aantal inwoners op 1 januari 2024 (84.304). Dit betekent een stijging van € 347.389 ten opzichte van de begroting 2025. Het inwoneraantal bedroeg op 1 januari 2025 84.711 inwoners. Dat betekent nog een extra stijging van € 31.604.

Voorgesteld wordt om de structurele stijging van de kosten voor een bedrag van € 347.389 + € 31.604 = € 378.994 te betrekken bij de integrale afweging van de begroting 2026 en verder.

Planning
Besluitvorming vindt plaats in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Brabant-Noord op 3 juli 2026.

Bijlage(n)
1. Zienswijzeverzoek VRBN Programmabegroting 2026
2. Concept Programmabegroting 2026
3. Overzicht ingediende zienswijzen op de Kaderbrief 2026
4. Intern opgeloste opgaven en komende ontwikkelingen met financieel effect

Ter inzage documenten

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester
drs. M.J.M. Meertens	ir. C.H.C. van Rooij